

Людміла БАНЦЭВІЧ,
намеснік загадчыка па асноўнай дзейнасці,
Пагост-Загародскі яслі-сад
Пінскага раёна Брэсцкай вобласці

ПРАЕКТ «ВЁСКА, ВЁСАЧКА МАЯ...» ДЛЯ ДЗЯЦЕЙ СТАРЭЙШАГА ДАШКОЛЬНАГА ЎЗРОСТУ (5–6 гадоў)

Актуальнасць: сучасная праграма дашкольнай адукацыі цэласна і паслядоўна раскрывае для дзіцяці паняцце «Радзіма». Аднак у кожнага рэгіёна Беларусі ёсць свая гісторыя, асаблівая абраднасць, этнас, культура, прыродныя і кліматычныя ўмовы. У кожным куточку нашай краіны, незалежна ад таго, ці гэта буйны прамысловы цэнтр, ці маленькі пасёлак, знойдзца тыя каштоўнасці, знаёмства з якімі дазволіць сфарміраваць у дзіцяці пачуццё любові да сваёй малой радзімы. Чым больш змястоўнымі будуць уяўленні аб ёй, яе жытарах, знакамітых людзях, мінулым і сучасным, аб дэкаратыўна-прыкладным мастацтве, абрадах і традыцыях, тым больш эфектыўна будзе вырашацца задача выхавання грамадзяніна-патрыёта.

Рэгіянальна-змястоўную мадэль патрыятычнага выхавання прадстаўляе праект «Вёска, вёсачка мая...». Інтэграваны характар праекта «Вёска, вёсачка мая...» як спосаб арганізацыі грамадзянска-патрыятычнай адукацыі дзяцей дашкольнага ўзросту дазваляе ўключаць у яго разнастайныя формы і метады работы з дзецьмі, актуалізаваць уяўленні і ўменні, атрыманыя выхаванцамі з розных абласцей вучэбнай праграмы дашкольнай адукацыі, наладжваць партнёрскія ўзаемаадносіны паміж удзельнікамі. Гэтыя асаблівасці праекта дазваляюць разглядаць яго як эфектыўную сістэму фарміравання грамадзянскай культуры, заснаванай на асобна арыентаванай адукацыйнай парадыгме, а спецыфіка сельскай мясцовасці дае ўсе

неабходныя ўмовы для арганізацыі плённай работы па праекце.

Тып праекта: доўгатэрміновы, даследчы.

Тэрмін рэалізацыі: жнівень бягучага — верасень наступнага года.

Удзельнікі: дзеці старэйшага дашкольнага ўзросту, педагогічныя работнікі, бацькі, аднавяскоўцы.

Мэта праекта: стварыць эфектыўныя ўмовы патрыятычнага выхавання, фарміравання сацыяльна актыўнай, гарманічнай і творчай асобы, якая садзейнічае захаванню і развіццю культуры, звычайў свайго народа.

Задачы: фарміраваць у выхаванцаў грамадзянскасць, пачуццё любові да сваёй малой радзімы; удасканалваць грамадзянскія адносіны і пачуццё прыналежнасці да роднага дома, сям'і, установы дашкольнай адукацыі, сваёй вёскі, краіны; стымуляваць цікавасць да культурнай і гістарычнай спадчыны сваёй вёскі; развіваць у выхаванцаў жаданне адлюстроўваць у дзейнасці ўяўленні і адносіны да традыцый і промыслаў сваіх аднавяскоўцаў, назапашваць вопыт удзелу ў агульнай карыснай дзейнасці; выхоўваць пачуццё гонару за сваю вёску, паважлівыя адносіны да чалавека-працаўніка і да вынікаў яго працы, патрыятычныя пачуцці.

Формы і метады праекта:

З дзецьмі:

- зносіны і маўленне;
- гульнявая дзейнасць;
- прагляд мультымедычных прэзентацый, відэафільмаў;

- працоўная дзейнасць;
- мастацкая дзейнасць;
- спецыяльна арганізаваныя заняткі;
- экскурсіі;
- фальклорныя святы;
- гутаркі;
- творчыя сустрэчы;
- тэматычныя прагулкі.

З педагогічнымі работнікамі:

- экскурсіі, паходы па родным краі;
- прывядзенне ў парадак брацкіх магіл, помнікаў, абеліскаў;
- віншаванні ветэранаў вайны і працы;
- анкетаванне;
- кансультацыі;
- семінары-практыкумы.

З бацькамі:

- гутаркі-ўспаміны бацькоў і сваякоў;
- стварэнне сямейных альбомаў «Наш радавод»;
- удзел бацькоў у фальклорных святах, выставах, у складанні фотаальбома пра сваю вёску;
- анкетаванне;
- брэйн-рынг «Беларуская этнапедагогіка ў сям'і».

Чаканыя вынікі:

Педагогічныя работнікі:

- пашыраць беларускамоўную актыўнасць у рабоце з дзецьмі і бацькамі;
- паглыбляць уяўленні аб беларускім нацыянальным мастацтве, прыродных асаблівасцях свайго рэгіёна.

Дзеці:

- стануць актыўнымі ўдзельнікамі ў пазнанні сваёй малой радзімы;
- пазнаёмяцца з асаблівасцямі гістарычных і сучасных пабудов сваёй вёскі, інтэр'ерам сялянскай хаты;
- пашыраць уяўленні аб народных рамёствах сваіх аднавяскоўцаў і пра асноўныя заняткі людзей на вёсцы;
- стануць актыўнымі ўдзельнікамі ў мясцовых фальклорных святах і абрадах;
- павысіцца цікавасць да культурнай і гістарычнай спадчыны сваіх аднавяскоўцаў (дэкаратыўна-прыкладное мастацтва; народны лялечны тэатр — батлейка);

- усваяюць сябе як часцінку сваёй малой радзімы.

Бацькі:

- пашыраць уяўленні аб родным краі, яго звычаях, традыцыях і іх ролі ў выхаванні дзяцей;
- пераасэнсуюць праблему патрыятычнага выхавання падростаючага пакалення.

Рэсурснае забеспячэнне:

1. Вучэбная праграма дашкольнай адукацыі. — Мінск : Нац. ін-т адукацыі, 2012.

2. Дубініна, Д. М. Родная прырода ў вуснай народнай творчасці : дапам. для педагогаў устаноў дашкольнай адукацыі / Д. М. Дубініна, А. А. Страха, Д. У. Дубінін. — Мінск : Нац. ін-т адукацыі, 2012.

3. Казаручик, Г. Н. Эколагічнае выхаванне дзяцей дошкольнага ўзроста : пособие для педагогов учреждений дошкольного образования / Г. Н. Казаручик. — Минск : Нац. ин-т образования, 2014.

4. Литвина, Н. В. Ознакомление детей дошкольного возраста с рукотворным миром : учеб.-метод. пособие для педагогов учреждений дошкольного образования с бел. и рус. яз. обучения : с электронным приложением / Н. В. Литвина, Е. И. Лосик. — Минск : Выш. шк., 2014.

5. Петрикевич, А. А. Метод проектов в образовании дошкольников : пособие для педагогов учреждений, обеспечивающих получение дошкольного образования / А. А. Петрикевич. — Мозырь : Белый Ветер, 2008.

Кадровае забеспячэнне — выхавальнікі дашкольнай адукацыі, музычны кіраўнік.

Матэрыяльна-тэхнічнае забеспячэнне — этнаграфічны куток у групе, міні-музей, фотаальбом «Вуліцы нашай вёскі»; альбом «Мясцовы дзіцячы фальклор»; музычны цэнтр, камп'ютар, фотаапарат, фотаздымкі вёскі ў цяперашні час і ў мінулым, картатэка беларускіх народных гульняў, дыдактычныя гульні, наглядныя дапаможнікі, мастацкая літаратура, відэатэка (дыск з пазнавальным матэрыялам аб вёсцы Пагост-Загародскі); рамкі для габеленапляцення, каляровыя ніткі; сямейныя альбомы «Наш радавод»; выстава сумесных малюнкаў бацькоў і дзяцей «Вёсачка мая — мой родны дом».

ЭТАПЫ РЕАЛІЗАЦЫІ ПРАЕКТА

I. Падрыхтоўчы этап		
Задачы:		
<p>1. Зацікавіць дзяцей актыўнай пазнавальнай практычнай дзейнасцю па вывучэнні сваёй малой радзімы.</p> <p>2. Спрыяць пашырэнню і паглыбленню ўяўленняў дзяцей аб выдатных мясцінах сваёй роднай вёскі, аб яе мінулым і сучасным грамадскім жыцці.</p> <p>3. Развіваць у выхаванцаў назіральнасць, уменні абагульняць, рабіць вывады.</p> <p>4. Пабуджаць бацькоў да супрацоўніцтва ў даследаванні сваёй роднай вёскі, развіваць усведамленне сваёй значнасці ў выхаванні ў дзяцей любові да свайго роднага краю</p>		
Тэрмін рэалізацыі	Змест дзейнасці ўдзельнікаў праекта	
Жнівень	<p>1. Вызначэнне праблемы, выбар групы ўдзельнікаў праекта, вывучэнне навукова-педагагічнай і энцыклапедычнай літаратуры па тэме.</p> <p>2. Аналіз крыніц інфармацыі, збор і ўдакладненне інфармацыі, выбар аптымальнага вырыянта планавання дзейнасці па рэалізацыі праекта.</p> <p>3. Забеспячэнне арганізацыйна-метадычнага суправаджэння рэалізацыі праекта «Вёска, вёсачка мая...»: складанне канспектаў заняткаў і гутарак, падбор гульні і мастацкай літаратуры па тэме праекта, кансультацый для педагагічных работнікаў і бацькоў, арганізацыя прадметна-развіцёвага асяроддзя ў групавым пакоі па тэме праекта.</p> <p>4. Прагляд відэафільма «Погост-Загородский (Брестская область): древний административный центр».</p> <p>5. Семинар-практыкум для педагагічных работнікаў «Выхаванне пачуцця патрыятызму».</p> <p>6. Кансультацыя для бацькоў «Скарбы роднага краю»</p>	<p>Намеснік загадчыка па асноўнай дзейнасці, музычны кіраўнік, выхавальнікі дашкольнай адукацыі</p>
	<p>Тэматычныя прагулкі і экскурсіі па вёсцы. У час тэматычных прагулак, экскурсій па вёсцы дзеці разглядаюць гістарычныя будынкi (царкву, капліцу, званіцу), сучасныя пабудовы (школу, сельскі Дом культуры, магазін, дзіцячы сад), помнікі архітэктуры, прыродныя аб'екты. Разважаюць аб тым, як даўно існуюць гэтыя пабудовы ці аб'екты, што яны ведаюць аб іх, што неабходна яшчэ высветліць</p>	Дзеці
II. Асноўны этап		
Задачы:		
<p>1. Узбагаціць сацыяльны вопыт дзяцей уяўленнямі пра найбольш важныя падзеі, з'явы, імёны сваёй вёскі.</p> <p>2. Стымуляваць цікавасць да пазнання культурнай і гістарычнай спадчыны сваёй вёскі.</p> <p>3. Развіваць жаданне адлюстроўваць у пазнавальнай практычнай дзейнасці ўяўленні і адносіны да традыцый і промыслаў сваіх аднавяскоўцаў, назапашваць вопыт узаемадзеяння з дарослымі і аднагодкамі, адаптыўных сацыяльных паводзін.</p> <p>4. Выхоўваць пачуццё этнічнай прыналежнасці і гонару за сваю вёску, паважлівыя адносіны да чалавека-працаўніка і да вынікаў яго працы</p>		
Тэрмін рэалізацыі	Змест дзейнасці ўдзельнікаў праекта	
Верасень	<p>1. Арганізуюць адукацыйны працэс з выхаванцамі.</p> <p>2. Выконваюць практычную дзейнасць у рамках праекта.</p> <p>3. Актывізуюць сумесную дзейнасць дзяцей і бацькоў па вывучэнні гістарычных падзей сваёй вёскі</p>	<p>Выхавальнікі дашкольнай адукацыі</p>
	<p>Спецыяльна арганізаваная дзейнасць</p> <p>Экскурсія «Сцежкамі мінулага» (адукацыйная вобласць «Дзіця і грамадства»)</p> <p>Праграмныя задачы: пазнаёміць дзяцей з помнікамі архітэктуры вёскі; фарміраваць уяўленні аб тым, што помнікі — гэта не толькі апастаменты, але і будынкi; аб гісторыі ўзнікнення помнікаў архітэктуры і тым, як у цяперашні час выкарыстоўваюцца гэтыя будынкi; выхоўваць беражлівыя адносіны да гістарычных помнікаў</p>	Дзеці